

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Изм. N 2126
дата 5.11.2013

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ИКОНОМИЧЕСКА
ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

ПРИ 42-РО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ НА БЪЛГАРСКАТА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, сигн. №354-01-66

УВАЖАЕМИ Г-ДА ПРЕДСЕДАТЕЛИ,

След като разгледа предложените промени в Закона за здравето, Българска търговско-промишлена палата изразява следното становище:

БТПП изцяло **не подкрепя** така предложения законопроект, по следните съображения:

- Създаването на благоприятна за бизнеса среда в България **изисква цялостен и комплексен подход** и широк набор от мерки в икономическата сфера, законодателството, администрацията, данъчната регулация, пенсионната и осигурителната система и пр. Целта е с последователни и фокусирани действия да се постигне подобрене в бизнес климата и пазара на труда и съответно - положително въздействие и градивен ефект за обществото и държавата като цяло.

От друга страна, предприемането на единични мерки с противоречив ефект, макар и с аргумента, че обелужват потребностите на бизнеса, не дават основание да се счита, че за предприятията от хотелиерския и ресторантьорския бранш ще се очаква задоволителен и траен резултат. Още повече, че предложените изменения **засягат негативно особено чувствителна сфера от обществено-икономическите отношения**, каквато е здравеопазването. Законопроектът предлага да се въведат изключения от

утвърдени на национално и европейско ниво общественозначими принципи, **в замяна на твърде спорни и неконкретизирани очаквания** /които не са подкрепени с изследвания и оценки в показатели и цифри/. В този смисъл е неоправдан аргументът, че евентуалните ползи от облекчаването на регулацията на тютюнопушенето ще балансират „компромиса“ в усилията по опазването на общественото здраве.

- **Липсва оценка на въздействието на предложения законопроект**, съгласно Закона за нормативните актове, в която въз основа на определена методика, конкретни критерии и еднозначни статистически данни да са представени текущото състояние в сектора при сегашното законодателство, нуждата от предлаганите законодателни промени и очаквания ефект.

- Във връзка с твърденията, че след влизане в сила на пълната забрана за тютюнопушене редица предприятия от сектора са прекратили дейността си или са свели до минимум броя на работните места, следва да се отчетат всички фактори, които по различен начин и степен, заедно и поотделно, са оказали влияние върху състоянието на този тип заведения за визирания период. Последниците от глобалната икономическа криза бяха решаващи за влошеното състояние не само на ресторантьорския и хотелиерския бизнес, но и на всички браншове в страната, някои от които бяха засегнати в значително по-тежка степен. Непредвидимите ефекти и многопосочното отражение на кризата върху икономическите дейности изискват **задълбочено изследване, преди еднозначно да се изведе една или друга причина за негативните следствия** за бизнеса като цяло и по браншове.

Следва да се обърне внимание и, че промените в Закона за здравето от 02.06.2010 г. не бяха придружени от оценка на необходимите инвестиции, които собствениците на заведение следваше да направят във връзка с новите законови изисквания /за обособяване на помещения, инсталиране на вентилационни системи и др/. Подобна оценка не е направена и по повод настоящия законопроект, а същата би била от особено значение за фирмите, навлезли в сектора в периода след въвеждане на пълната забрана за тютюнопушене на закрито, за които предложените промени в закона тепърва ще изискват съответните разходи.

В същото време, **несигурността на законодателството**, изразяваща се в чести, непоследователни и непридружени от оценка на въздействието нормативни промени, е един от основните фактори, обуславящи решенията на фирмите да се въздържат от инвестиции.

В тази връзка отново следва да се постави въпросът **доколко предлаганото ново изменение на закона е достатъчно необходимо, обосновано и подкрепено с нужните проучвания.**

- Мотивите към законопроекта се фокусират върху тесен кръг от въпроси, свързани с оборота и приходите в хотелиерския и ресторантьорския бранш, като в същото време

не се отчита отражението на предлагатите промени върху здравословното състояние на населението. Последното е **тясно свързано с тежестта върху здравната система** /и съответно – увеличаване на осигурителните вноски в тежест на работодателите/, както и с пълноценното участие на работната сила на пазара на труда – фактори с пряко въздействие върху цялостната социално-икономическа обстановка.

Тук е важно да се добави и, че **тютюнопушенето** влияе и върху по-честата краткосрочна заболяемост, а **осигурителните вноски за първите 3 дни от болничните на служителите са за сметка на работодателя.**

- По отношение на нагласите в Европа, тенденция към ограничаване на тютюнопушенето безспорно е налице, както е посочено и в мотивите към законопроекта. Следва да се добави и, че **все повече европейски държави засилват тези ограничения**, докато обратно връщане към отменяне на вече въведени забрани не се наблюдава.

Относно цитираните в мотивите към законопроекта държави-членки, предвиждащи изключения от забраната на тютюнопушенето на закрито, детайлна информация за предприетите от тези страни мерки за ограничаване на тютюнопушенето се съдържа в широкообхватно изследване на „Евробарометър“, публикувано на официалния сайт на Европейската комисия. От данните в изследването става ясно, че режимът и изискванията, при които тютюнопушене се допуска, **във всички посочени държави е по-стриктен, отколкото предлагания в настоящия законопроект** /по-тесен кръг на обектите, в които се допуска пушене, ограничения в допустимата площ, обособявана за пушачи, изисквания в тези помещения да не се внасят храна и напитки, по-високи глоби, а в някои от тези държави – дори ограничаване употреба на електронни цигари и забрани за пушене на определени места на открито/.

От значение е констатацията в изследването, че в държавите-членки, чието законодателство предвижда повече изключения от забраните за тютюнопушене, **прилагането на това законодателство е особено проблематично.**

Наред с това, в посоченото изследване е измерен видим и своевременен положителен ефект от по-стриктното законодателство - намаляват отрицателните здравословни последици от тютюнопушенето и се ограничават вредите от вторичния тютюнев дим.

В същото време, **икономическият ефект от по-строгите мерки срещу тютюнопушенето в ЕС е отчетен като положителен или неутрален.**

- Представеният законопроект е неприемлив и поради това, че предложените текстове допускат **произволно тълкуване и заобикаляне на закона**, сред които:

- новото изр. второ към алинея 5 на чл. 56 – определянето на размера и съотношението на площта на обособените помещения за тютюнопушене по избор

на собствениците на заведения над 70 кв. м. практически обезсмисля режима за обособяване на такива помещения. Възможност за избор дали в заведението изцяло да се допуска тютюнопушене се дава на собствениците на заведения под 70 кв. м. с новосъздадената ал. 7 на чл. 56, която разпоредба се явява специална по отношение на тези случаи. Свободният избор във връзка с обособяването на помещения в големите заведения реално ще превърне възможността, предвидена като изключение за малките заведения, в правило и за големите такива;

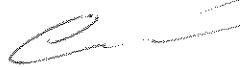
- ал. 3 на чл. 56 - от заведенията, в които по изключение се допуска тютюнопушене, са извадени „интернет кафе-клубовете, кафе-клубовете за игри и кафенетата в спортни зали“. На практика, обаче, между посочените заведения и останалите кафенета и клубове далеч не съществува ясна разграничителна линия, а със спортните зали далеч не се изчерпват всички спортни обекти. По тази причина, за собствениците не би било трудно да заобиколят така установеното разграничение, въз основа единствено на наименованието на заведението. Не е ясно дали и как ще се осъществява контрол за недопускане на подобни действия, още повече, че тези действия сами по себе си не са предвидени като нарушения с проектозакона;
- ал. 8 на чл. 56 – правилата за тютюнопушенето в заведенията с нощен и едновременно с дневен и нощен режим на работа са формулирани по начин, позволяващ от една страна лесното им заобикаляне, а от друга – предпоставящ значителни затруднения при упражняването на контрол /напр. не е уточнен диапазонът на нощния режим, не е ясно доколко работното време на контролните органи позволява нощни проверки, в уведомлението по чл. 36а, ал. 1 не се предвидено да се посочва с какъв режим на работа е заведението, и др/;
- Сега действащата разпоредба на чл. 218, ал. 3, предвиждаща санкция за юридически лица, нарушили чл. 54, 56 или 56а, следва да се допълни, като се предвиди да се наказват собствениците и лицата, отговарящи за управлението и ползването на заведенията, когато е допуснато тютюнопушене в заведението в нарушение на законовите разпоредби. За необходимостта от такава промяна свидетелства противоречивата съдебна практика;
- В чл. 218 и 218а за всеки отделен тип нарушение не е предвидено съответното конкретно наказание и не са изрично посочени лицата, подлежащи на наказване за всяко от нарушенията. Тази конкретизация е задължително необходима с оглед съществуващата възможност и практики за намиране на „пролука“ в съответните текстове;
- По посочената в горния параграф причина е нужно и конкретно да се разпишат отговорностите на всички лица и органи, попадащи в обхвата на разпоредбите относно тютюнопушенето на закрито;
- Поради липсващата оценка на въздействието няма данни за това доколко предвидените имуществени наказания ще постигнат целения ефект /с оглед тип,

размер на заведението, цени, оборот, регион и т.н./ . В практиката на заведенията се срещат различни начини на противодействие на последиците от евентуални глоби, като например повишаване на цените, специално разпределяне на суми от печалбата за покриване на глоби, особено при малка честота на проверките, прибегване към подкуп и др.

- Не на последно място, стои въпросът за нуждата от достатъчно ефективен контрол за спазване на законодателните разпоредби, който, предвид предложените промени, а и по принцип, изисква увеличаване и разширяване. Законопроектът не предвижда достатъчно текстове в тази насока. За целта от особено значение е да се извърши оценка на въздействието.

Предвид всичко, изложено по-горе, и преценката на цялостното въздействие на предложените нормативни промени върху българската икономика, БТПП не би могла да подкрепи представения законопроект.

С уважение,

Цветан Симеонов
председател на УС на БТПП

